

קבוצות עבודה נושאיות

עדכון סטטוס לאפריל 2022

נכון לעכשיו פועלות 5 קבוצות עבודה נושאיות, ואלו הן:

- (1) יצירת תפיסה לקראת פעלנות, שלומות ומיומנויות מורים לשנת 2030
- (2) התאמת הכשרת מורים והתפתחותם המקצועית לשינוי תכניות לימודים
- (3) התאמת פדגוגיות והערכה לשינוי תכנית הלימודים
- (4) האב (HUB) של בתי ספר ניסיוניים
- (5) מחויבות, תקשורת והפצה של העבודה שלנו עם קהילה רחבה יותר

שלוש הקבוצות הראשונות מתמקדות ביצירת מושגים ובניתוח תכניות לימודים, בעוד ששתי הקבוצות אחרונות הן אופרטיביות במהותן. מנהיגי קבוצות עבודה נושאיות נקבעו על סמך המומחיות והידע הטכני שלהם בנושא הנבחר, עומק הידע על הפרויקט בכללותו, האמון והערכה מצד קהילת E2030 הרחבה. העבודה הקשורה למחקר של קבוצות העבודה הנושאיות תיבדק על ידי הוועדה המדעית E2030, על מנת להבטיח את הבסיס המחקרי המדעי של עבודת קבוצות, ובמידת הצורך, כגון בתחומים שבהם יש מחקר שטרם הופק, משתתפי הוועדה המדעית מוזמנים לספק עצות על סמך שיקוליהם המקצועיים.

קבוצת עבודה נושאית 1 (TWG1)

בוחנת את המושגים הקשורים ל-2030e, תוך התמקדות ב'פעלנות מורים', 'שלומות המורים' ו'כישורי המורים' שצריכים להיות מושרשים במצפן ההוראה 2030 (Learning Compass), באמצעות השאלות הבאות:

פְּעֻלָּנוֹת מורים – שאלות מנחות

א. מה המשמעות של פְּעֻלָּנוֹת מורים בהקשר של מצפן הלמידה 2030?	פְּעֻלָּנוֹת מורים
ב. כיצד ניתן לשפר את ההגדרה של פְּעֻלָּנוֹת מורים כך שתתאים, תשלים ותתמוך בפְּעֻלָּנוֹת תלמידים?	
ג. במה שונה פְּעֻלָּנוֹת מורים מאוטונומיה של מורים?	
ד. אילו ממדים/מבנים בפְּעֻלָּנוֹת מורים חיוניים לשם תמיכה בפיתוח הפְּעֻלָּנוֹת של תלמידים?	
ה. אילו ממדים נוספים של פְּעֻלָּנוֹת מורים נחוצים כדי לתמוך בפיתוח הכישורים הדרושים להם כמורים לחינוך מוטה עתיד (המתמקד ברעיונות המוטבעים במצפן הלמידה)?	
ו. בתגובה למשבר מגפת הקורונה הנוכחי, כולם צריכים לנווט דרך אי ודאות ועמימות כפי שהוצע במצפן למידה 2030, איזה סוג של פְּעֻלָּנוֹת מורים נחוץ בדחיפות כדי להגיב לעתיד כה לא ידוע?	

הביאנלה למעצבי עתיד בחינוך 2022

כנס החינוך הבינלאומי יריד החדשנות של ה OECD השנתי החינוכית הישראלי

<p>ז. מהן כמה מהדוגמאות של פְּעֻלָּנוֹת מורים הלכה למעשה? האם ישנן דוגמאות קונקרטיים לפרקטיקות שבהן מונהגת פְּעֻלָּנוֹת מורים על מנת להעצים את המיסוד של פְּעֻלָּנוֹת תלמידים ואת הפְּעֻלָּנוֹת המשותפת בקרב התלמידים? מהן הדוגמאות הללו במיוחד כתגובה למשבר 2020?</p> <p>ח. בתגובה למשבר מגפת הקורונה, אילו סוגי פְּעֻלָּנוֹת עמיתים או שיתופי פעולה פעלניים נחוצים: בקרב מורים; בין מורים להורים, במיוחד, הורים עם רקע מוחלש; בין מורים לקהילה.</p>	
<p>א. אילו סוגים של ידע, מיומנויות, עמדות וערכים צריכים המורים כדי להיות מסוגלים לתמוך בתלמידים בפיתוח כשירויות טרנספורמטיביות (כלומר ליצור ערך חדש, לקחת אחריות, ליישב מתחים ודילמות)?</p> <p>ב. מהם המצבים המאתגרים במענה למגפת הקורונה שהמורים מתמודדים איתם ברמת בית הספר? אילו סוגים של ידע, מיומנויות, גישות וערכים צריכים מורים כדי לתת מענה למצב משברי מסוג זה בבית ספרם?</p>	<p>כשירויות מורים להכנת תלמידים לעתיד</p>
<p>א. כיצד יכולה שלומות המורים לשפר את תוצאות הלמידה ואת שלומות התלמידים? אילו היבטים של שלומות המורה קשורים יותר ללמידה ולשלומות התלמידים?</p> <p>ב. אילו היבטים בשלומות המורה מודגשים כממדים חשובים במהלך משבר מגפת הקורונה?</p> <p>ג. כיצד שלומות המורים קשורה לאופן שבו מורים מתייחסים ועובדים זה עם זה?</p> <p>ד. מה תפקידם של מנהלי בית הספר בהבטחת שלומות המורים בבית הספר?</p> <p>ה. מה תפקידם של מנהלי בית הספר בהבטחת שלומות התלמידים בבית הספר?</p>	<p>שלומות מורים</p>
<p>א. מהו החזון העתידי ו/או תפקידם העתידי של המורים? אילו מטפורות מאפיינות אותם בצורה מיטבית?</p> <p>ב. מהו החזון העתידי ו/או תפקידם העתידי של המנהלים? אילו מטפורות מאפיינות אותם בצורה מיטבית?</p> <p>ג. כיצד פעלנות המורים, כשירויות המורים המיועדות להכשיר את התלמידים לעתיד ושלומות המורים קשורים זה לזה?</p>	<p>נושאים רחביים</p>

קבוצת עבודה נושאית 2 (TWG2)

התאמת הכשרה ופיתוח מקצועי של מורים לשינוי בתוכניות הלימודים

<p>א. אילו סוגים של סטנדרטים וכשירויות של מורים מהווים היום בסיס להנפקת רישיון ותעודת הוראה למורים?</p> <p>ב. מהן הרפורמות האחרונות בסטנדרטים/דרישות של מורים לקבלת הרישוי? מהם המניעים או המטרות של רפורמות אלה? אילו שחקנים היו קריטיים ביישום הרפורמות הללו?</p> <p>ג. אילו דוגמאות קיימות לקבלת רישוי/אישור מורים שכבר מתאימים למסגרת מוטת עתיד?</p>	<p>רישוי הוראה ותעודות</p>
<p>א. מהם המרכיבים, הקיימים והחדשים, בתוכניות להכשרת מורים המותאמים או שאינם מותאמים לשינויים בתוכניות הלימודים?</p> <p>ב. אילו אוניברסיטאות כבר התאימו את מתווה הכשירויות מוטות העתיד לתוכנית ההכשרה העכשווית של המורים?</p>	<p>תוכנית לימודים, תוכנית להכשרת</p>

הביאנלה למעצבי עתיד בחינוך 2022

כנס החינוך הבינלאומי יריד החדשנות
של ה OECD השנתי החינוכית הישראלי

מורים, פיתוח מקצועי	ג. מהם הרכיבים, הקיימים והחדשים, בפיתוחי למידה מקצועיים שמתואמים/לא מתאימים לשינויים בתוכנית הלימודים?
ניתוח תובנות התנהגותיות	א. בהתחשב באוטונומיה האקדמית של מוסדות להשכלה גבוהה, מהם מנופי המדיניות או התמריצים המעודדים מוסדות להכשרת מורים להתיישר עם שינויים בתוכנית הלימודים?

קבוצת עבודה נושאית 3 (TWG3)

התאמת פדגוגיות ודרכי הערכה לשינוי בתוכניות הלימודים

משימה 1 – "ספירת מלאי" של סוגי פדגוגיות והערכות הקשורות במפורש לרפורמות אחרונות או עדכניות בתוכניות הלימודים במדינות המשתתפות

1. מהם הפדגוגיות וסוגי ההערכה/פרקטיקות (רמת כיתה או מבחנים סטנדרטיים) המנוסחים/מוזכרים במפורש במסמכים שנועדו לתמוך ביישום תוכניות הלימודים (למשל תוכניות לימודים של מדינות, הנחיות תוכניות לימודים, מדריכים למורים)? כיצד מוגדרים פדגוגיות וסוגי הערכה/פרקטיקות אלו באותם מסמכים וכיצד הם קשורים לחזון הרחב של החינוך ולמטרות הלמידה?
2. מהם הפדגוגיות וסוגי ההערכה/פרקטיקות שנחקרו בפרויקטים שונים של ה-OECD ובמחקרים עדכניים?
3. מתוך אותן פדגוגיות והערכות שנחקרו בהתחשב בצרכים ההולכים וגדלים הן במחקר מדיניות והן במחקר אקדמי על שימוש בטכנולוגיה בתוכנית הלימודים לתמיכה בפדגוגיה והערכה, יש לחקור את הפרקטיקות הבאות בתשומת לב מיוחדת.

- 3.1 **מיקוד בשימוש בטכנולוגיה:** כיצד משתמשים בבינה מלאכותית, ביג דאטה (מאגרי עתק) וניתוח למידה כדי לתמוך במעורבות תלמידים, למידה ו/או הערכה (למשל זיהוי התקדמות/מסלולי למידה באמצעות יומני למידה)? איזה סוג של מידע נוצר ממבשירים כאלה? וכיצד מדווח המידע - ממי למי?
- 3.2 **מיקוד בהערכה המעצבת:** אילו פתרונות של הערכה מעצבת קיימים המוקדשים לפדגוגיות או לאתגרים חדשים בהערכה על ידי שילוב ניתוחי למידה לצורך תמיכה בלמידה מעמיקה של תוכניות לימודים?

משימה 2 - סקירת ההשפעה/יעילות של התאמת תוכניות לימודים (באמצעות ספרות מחקרית, דוגמאות, סיפורים ומקרי בוחן), ההתאמה הכוללת בין תוכניות לימודים, פדגוגיות והערכות.

1. כיצד מוגדרת (ו/או נמדדת) "התאמה מוצלחת בין תוכנית הלימודים לפדגוגיה/הערכה" בספרות, בפרט בכל הקשור להערכות מעצבות בכיתות?
2. אילו סוגים של סביבות למידה (כולל היבטים פיזיים כגון גודל הכיתה, אך גם הסביבה החברתית - רגשית) נחוצים כדי שסוגי הפדגוגיות/הערכות (למשל למידה מבוססת חקר, למידה מבוססת פרויקטים, הערכות מעצבות) יהיו יעילים ביישום, כדי להבטיח למנוע עומס יתר של מורים?
3. מהם המדיניות, האסטרטגיות ומנגנוני התמריצים האפקטיביים שיכולים להבטיח התאמה מוצלחת בין שינוי תוכניות לימודים, פדגוגיה והערכה?
 - 3.1. מהם האסטרטגיות היעילות שישפיעו על הלך הרוח של המורים או על עמדותיהם כלפי רפורמות (למשל פיתוח ערכים ומניעים משותפים)?
 - 3.2. מהם הגורמים התומכים ביישום גישות חדשניות להערכה ומהם החסמים ליישום?
4. כיצד עוקבות מדינות אחר האפקטיביות של פדגוגיות ושיטות הערכה חדשות והשפעתן על שלומות התלמידים והמורים ועל שביעות הרצון הכללית מהלמידה, תוך התמקדות מיוחדת בהישגי תלמידים לאומיים/אזוריים/הערכת הישגים?
5. הערכת סיכון גבוהה
 - 5.1. אילו סוגים של אתגרים ניצבים בפני מדינות בכל הנוגע להתאמה המבחינים (כולל מבחני כניסה לאוניברסיטאות ומבחני בגרות) ושינוי בתוכנית הלימודים, תוך ניהול צרכים מרובים כגון אובייקטיביות, רלוונטיות, הוגנות ועלויות?
 - 5.2. מהם התפקידים/המטרות השונות של המבחינים (למשל שיפור הלמידה, קביעת גישה להשכלה נוספת וגבוהה, מדידת יעילות המערכת)? כיצד ניתן למפות את המטרות של המבחינים לתוכנית הלימודים, כך שיתמכו בתוכנית הלימודים במקום להפריע?
 - 5.3. עם אילו סוגים של אתגרים מתמודדים בתי ספר, מורים ותלמידים בכל הנוגע למבחינים (כולל מבחני כניסה לאוניברסיטה ומבחני בגרות) ללמידה והוראה איכותית, כמו גם לשלומות התלמידים והמורים? אם רוצים לשנות את המבחינים – כיצד עושים זאת?
6. פרספקטיבה ספציפית
 - 6.1. מהם האתגרים הגדולים ביותר בפדגוגיות והערכות שהוצעו בתוכנית לימודים חדשה/מתוקנת שציינתם ב 1.1. במיוחד בנוגע להוראת מתמטיקה? וכיצד עניתם על אתגרים אלו?

קבוצת עבודה נושאית 4 (TWG4)

הקמת האב (HUB) של בתי ספר ניסויים (קבוצה ביצועית)

המטרה העיקרית של הקבוצה היא לערב בתי ספר חדשניים בעולם בדיאלוג של מדיניות חינוך, כך שמדינות יוכלו ללמוד מחידושים ברמת בית הספר. זה קורה מסביב לעולם, בתי ספר שגויסו להאב עוסקים בטכנולוגיה או חדשנות או ניסויים לא טכנולוגיים באחד מהתחומים הבאים: א) עיצוב ויישום תוכניות לימודים, ב) אסטרטגיות ופרקטיקות למידה, ג) אסטרטגיות ופרקטיקות הוראה ו-ד) הערכת תלמידים.

קבוצת עבודה נושאית 5 (TWG5)

מחויבות, תקשורת והפצה של העבודה עם קהילה נרחבת יותר (קבוצה ביצועית)

המשימות של צוות זה הן:

- א. לחדד ולהמשיך ליישם את אסטרטגיית המעורבות E2030 (על ידי תרגום חומרי למידה מצפן, התאמת החומרים להקשרים מקומיים והפצת החומרים).
- ב. לתכנן וליישם צעדים תומכים (על ידי זיהוי דוגמאות למושגי מצפן לומד בפעולה, המלצה על מובילי מחשבה שיוכלו לשתף פעולה עם פרויקט חינוך 2030, עריכת אירועים אזוריים על והובלת סדרת סדנאות חינוכית על מצפן הלמידה).